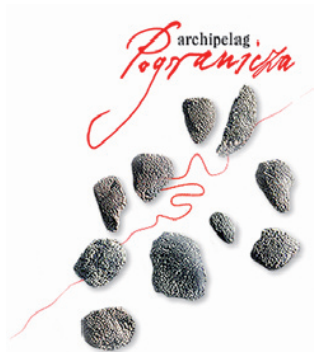




**RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI
FUNDACJI POGRANICZE**

w 2011 roku

**Siedziba Fundacji**

16-500 Sejny, ul. Piłsudskiego 37

Biuro Fundacji

16-500 Sejny, Krasnogruda 14

tel. 87 5650369

e-mail: fundacja@pogranicze.sejny.pl

www.pogranicze.sejny.pl

Bank i numer konta Fundacji

PKO SA II O/Suwałki

16-400 Suwałki, Kościuszki 72

nr konta: 95 1240 3363 1111 0000 2800 3579

Data rejestracji

5 czerwca 1990 r.

numer KRS

0000178248

numer identyfikacyjny w systemie REGON

P-005411430-95000000

59-2-834-79249

Zarząd Fundacji

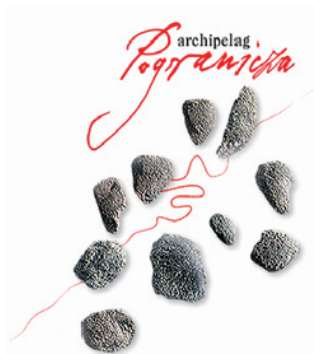
Krzysztof Czyżewski – prezes

Bożena Szroeder – członek Zarządu

Wojciech Szroeder – członek Zarządu

Małgorzata Sporek-Czyżewska – członek Zarządu





SPIS TREŚCI

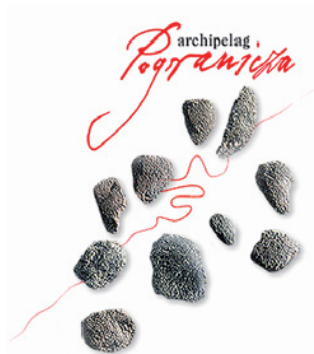
OTWARCIE MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM DIALOGU W KRASNOGRUDZIE.....	5
KOLEKCJE BIBLIOTEKI KRASNOGRUDZKIEJ – „KOLEKCJA DZIEDZICTWA DAWNEJ RZECZPOSPOLITEJ”.....	10
PIĘŚNI POGRANICZA. FILMOWA KOLEKCJA BAJEK	12
PROGRAM WYDAWNICZY	15
MIĘDZYNARODOWY SYMPOZJON NOWA AGORA „EUROPE – NATIVE REALM”	18
MERIDIAN CAFE. FORUM MŁODYCH ŚRODKOWO- EUROPEJCZYKÓW (DRUGA EDYCJA)	21
SZUKANIE OJCZYZNY. ŚWIADECTWO I PROROCTWO CZESŁAWA MIŁOSZA. WYSTAWA W DWORZE W KRASNOGRUDZIE.....	23
LATO W POGRANICZU	26





PAMIĘTANIE MIŁOSZA.....	27
ZAKOŃCZENIE PROGRAMU „MIŁOSZ odNOWA” W KRASNOGRUDZIE.....	29
SYMPOZJON „WARTO ZAPYTAĆ O KULTURĘ”.....	31
FUNDACJA POGRANICZE W MEDIACH	34
SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDACJI POGRANICZE ZA 2011 ROK	37





OTWARCIE MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM DIALOGU W KRASNOGRUDZIE

30 kwietnia 2011 roku zakończony został dwuletni projekt inwestycyjny „Międzynarodowe Centrum Dialogu w Krasnogrudzie – rewitalizacja zabytkowego zespołu dworskiego”, który finansowany był za środków Funduszu EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Wykonawcą była firma Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane „Anatex” w Białymstoku. Partnerem projektu ze strony norweskiej była firma NIKU (Norwegian Institute of Cultural Heritage Research).

Projekt obejmował rewitalizację zabytkowego dworu krasnogrudzkiego (jednego z nielicznych zabytków drewnianej architektury dworskiej na obszarze północno-wschodniej Polski), odbudowę oficyny i dawnego budynku gospodarczego tzw. „Ptaszników” oraz rewitalizację zabytkowej części parku. Obecnie Fundacja Pogranicza dysponuje trzema budynkami, w których mieści się siedziba Fundacji i Wydawnictwa Pogranicza, pomieszczenia pracowni edukacyjno-artystycznych, pomieszczenia konferencyjne, wystawiennicze, sale projekcyjne i widowiskowe.

Powstanie Międzynarodowego Centrum Dialogu w Krasnogrudzie na granicy Polski i Litwy, w bliskim sąsiedztwie z Kaliningradem i Białorusią, jest realizacją wieloletnich starań i pracy całego zespołu Pogranicza. Odrodzenie





tego miejsca, które związane jest z osobą Czesława Miłosza, stanowi nowy etap w działalności Fundacji Pogranicza. Program MCD dedykowana jest artystyczno-edukacyjnej misji tworzenia „tkanki łącznej” pomiędzy ludźmi różnych kultur, narodów i religii, pomiędzy człowiekiem i naturą, pamięcią i przyszłością, sztuką i zmianą społeczną. Łączy w sobie codzienną pracę edukacyjną ze społecznością lokalną w pracowniach artystycznych w Krasnogrudzie z projektami międzynarodowymi, współpracą i wymianą doświadczeń z partnerami z różnych krajów.

Jednym z najważniejszych programów międzynarodowych, które realizować będzie MCD jest Szkoła Pogranicza – pierwszy o takim charakterze w Europie międzynarodowy program kształcący liderów działań integracyjnych w społecznościach wielokulturowych, nowoczesna szkoła-warsztat dla zgłębiania i uczenia rzemiosła „budowania mostów”; szkoła, która wykształci własną metodologię rozumienia i upowszechniania „kompetencji międzykulturowej” i stanie się modelową dla podobnych inicjatyw, tworząc sieć międzynarodowej współpracy, wytwarzając narzędzia edukacyjne, stanowić będzie laboratorium eksperymentu i innowacji w tej dziedzinie.

Uczestnicy programu zdobywać będą zarówno wiedzę teoretyczną jak i praktyczną w dziedzinie dialogu między grupami społecznymi, religiami, narodami. Przyszli inicjatorzy i animatorzy działań kulturowych z różnych krajów uczyć się będą tego jak przekładać wiedzę na rzeczywiste potrzeby społeczności lokalnych. Jednym z najistotniejszych elementów programu jest przygotowanie przez rok trwania szkoły własnych projektów uczestników oraz rozpoczęcie ich praktycznej realizacji.

Inauguracja działalności Międzynarodowego Centrum Dialogu w Krasnogrudzie odbyła się 30 czerwca 2011 r., w stulecie urodzin Czesława Miłosza, i stała się wydarzeniem poprzedzającym objęcie przez Polskę Prezydencji w Unii Europejskiej, które UNESCO objęło swoim patronatem. Rok Czesława Miłosza, obchodzony jednocześnie w Litwie i w Polsce, zainspirował Fundację „Pogranicza” do stworzenia projektu „Europa mostów”, który został uznany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych za flagową koncepcję polskiego przewodnictwa w UE. Otwarcie MCD w Krasnogrudzie oficjalnie wpisano

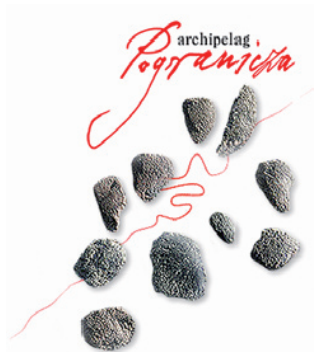




do Programu Kulturalnego Polskiej Prezydencji jako „Wigilia Prezydencji”. Gośćmi uroczystości otwarcia byli: Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski z małżonką Anną, Podsekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Maciej Klimczak, Minister Kultury Republiki Litewskiej Arūnas Gelūnas, Polska Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Barbara Kudrycka, Wiceminister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej Egidijus Meilūnas oraz przedstawiciele władz regionu. Oprócz tego wśród gości znaleźli się Anthony Miłosz, syn Poety, oraz jego najbliższa rodzina, miłoszolodzy z całego świata, przyjaciele Fundacji „Pogranicze”, artyści, pisarze, poeci i działacze kultury oraz mieszkańcy Sejneńszczyzny, którzy od wielu lat są uczestnikami i świadkami działań prowadzonych w Krasnogrudzie.

Wydarzeniu temu towarzyszyło otwarcie wystawy w dworze pod tytułem *Szukanie ojczyzny : świadectwa i prorocstwa Czesława Miłosza* oraz trzydniowy Sympozjon „Europejska Agora – wizje rodzinnej Europy”. Inspiracją do debaty była książka Miłosza *Rodzinna Europa*, która stanowiła punkt odniesienia

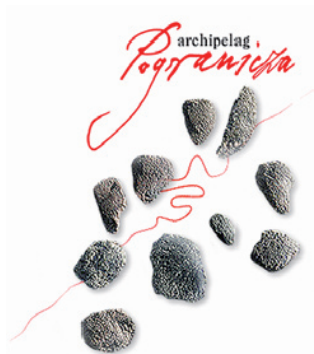




do refleksji na temat tego, jak współcześnie rozumiemy, projektujemy i tworzymy „rodzienną Europę”. W sympozjonie brali udział znakomici przedstawiciele europejskiej myśli, poeci, pisarze i filozofowie tacy jak: Zygmunt Bauman (Leeds), Cezary Wodziński (Ublick), Michał P. Markowski (Kraków), Adam Zagajewski (Kraków), Marcelijus Martinaitis (Wilno) i Alicja Rybałko (Wilno), Irena Grudzińska-Gross (Nowy Jork), Aleksander Schenker (New Haven), Piotr Kłoczowski (Warszawa), Egidijus Aleksandravicius (Kowno), Barbara Toruńczyk (Warszawa), Leonidas Donskis (Kowno), Ihar Babkou (Mińsk), Andrzej Mencwel (Warszawa), Jane Hirshfield (San Francisco), Birutė Jonuškaitė (Wilno), Joanna Miłosz-Piekarska (Melbourne), Andrij Chadanowicz (Mińsk), Oleg Czuchonцев (Moskwa), Ryszard Krynicki (Kraków), Wasyl Machno (Nowy Jork), Donatas Petrošius (Wilno), Krzysztof Rutkowski (Paryż), Andrzej Franaszek (Kraków), Marek Zaleski (Warszawa), Clare Cavanagh (Chicago), Małgorzata Dziewulska (Warszawa), Smaranda Enache (Tirgu Mures), Marek Tomaszewski (Paryż), Krzysztof Czyżewski (Krasnogruda).

Sympozjonowi towarzyszyły koncerty, otwarcie wystawy malarstwa Wiesława Szumińskiego „Orfeusz i Eurydyka” oraz prezentacja wystaw „Miłosz

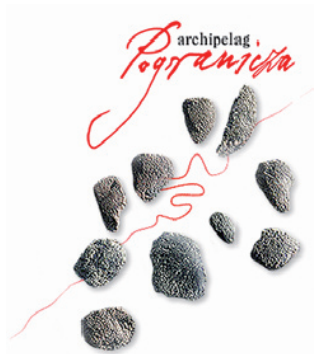




w drugim obiegu” i „*Rodzinna Europa w świecie*”. Wyjątkowym wydarzeniem towarzyszącym było prawykonanie oratorium „Powrót” skomponowanego specjalnie na „Europejską Agorę”. Autorem oratorium jest wybitny młody kompozytor żydowskiego pochodzenia urodzony w Mińsku na Białorusi, Wład Marhulets. Utwor wykonali: Iwona Sobotka, Robert Gerlach, David Krakauer, chór kameralny Jauna Muzika z Wilna, orkiestra Sinfonietta Cracovia oraz duet perkusyjny Magdalena Kordylasińska i Miłosz Pękala. Fragmenty wiersza „Powrót”, który zainspirował kompozytora recytował Andrzej Seweryn.

Powstałe w Krasnogrudzie Międzynarodowe Centrum Dialogu stało się nowym miejscem na kulturalnej, ale i turystycznej mapie Polski. Cieszy się ono dużym zainteresowaniem mieszkańców regionu i licznie odwiedzających gości z Polski i ze świata. We dworze znajduje się bogata biblioteka, związana z twórczością Czesława Miłosza oraz tematyką pogranicz dawnej Rzeczypospolitej. Od września 2011 r. prowadzimy tu ożywioną działalność edukacyjną dla grup szkolnych z regionu i całej Polski, warsztaty związane z wielokulturowym dziedzictwem Europy, jak również z osobą Czesława Miłosza. W okresie letnim miejsce to posiada bogatą ofertę turystyczną: zwiedzanie wystawy, projekcje filmów, koncerty, wydarzenia artystyczne.



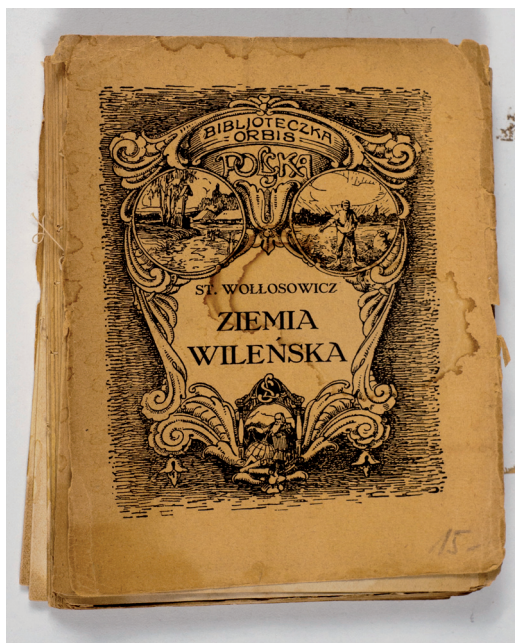


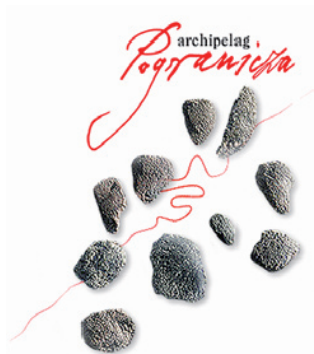
KOLEKCJE BIBLIOTEKI KRASNOGRUDZKIEJ – „KOLEKCJA DZIEDZICTWA DAWNEJ RZECZPOSPOLITEJ”

Projekt Kolekcje Biblioteki Krasnogrudzkiej – „Kolekcja dziedzictwa dawnej Rzeczypospolitej” (dalej KDDR) realizowany był w Sejnach i Krasnogrudzie w terminie od 15 września do 31 grudnia 2011 roku. Rezultatem projektu jest stworzona w oparciu o posiadane przez Fundację Pogranicze zbiory, specjalistyczna i kompleksowa kolekcja tematyczna KDDR. Została ona zdigitalizowana, opracowana naukowo i zamieszczona w internetowej multimedialnej bazie danych – Biblioteka Multimediów CDKP w portalu Archipelag Pogranicza (www.pogranicze.sejny.pl).

KDDR zawiera zbiory z końca XIX i pierwszej połowy XX wieku prezentujące historyczne, literackie i kulturowe dziedzictwo obszaru Litwy, Białorusi, Ukrainy

i Polski. W skład kolekcji weszły książki, czasopisma, dokumenty ikonograficzne (fotografie, ryciny, pocztówki). Trzonem kolekcji jest niezwykle, datowana na rok 1858 księga „Lustracja Dóbr Krasnohru-
da w Powiecie Sejneńskim”, spisana ręcznie na 257 stronach, zszyta bez oprawy i opatrzona pieczęciami. Innym zasługującym na uwagę cennym wyjątkiem w kolekcji jest sześciotomowy zbiór pism Vincasa Kudirki „Raštai” wydanych w Tyłży w roku 1909 a także ciekawa kolekcja pocztówek z miast





terenów dawnej Rzeczypospolitej oraz zbiór drzeworytów Wincentego Smokowskiego – prekursora polskiego drzeworytu nowoczesnego.

Zdigitalizowane zbiory kolekcji KDDR zostały zamieszczone w ilości 227 rekordów (87 obiektów – książki i czasopisma oraz 140 dokumentów ikonograficznych) w Bibliotece Multimediów Centrum Dokumentacji Kultur Pogranicza (<http://pbc.biaman.pl/dlibra>), której celem jest upowszechnianie i prezentowanie zdigitalizowanych Kolekcji. Zbiory zostały bezpłatnie udostępniane masowemu odbiorcy w Internecie na stronie Archipelagu Pogranicza (www.pogranicze.sejny.pl).

Wszystkie cyfrowe materiały zostały bezpiecznie i długoterminowo zabezpieczone i przechowywane są w pracowni digitalizacyjnej Międzynarodowym Centrum Dialogu w Krasnogrudzie. Stworzona kolekcja KDDR stanowi bazę merytoryczno-ikonograficzną do prowadzenia prac badawczo-naukowych, zajęć edukacyjnych, programów wystawienniczych i wydawniczych zarówno dla korzystających z niej masowych odbiorców jak i dla Fundacji Pogranicze.

W ramach działań promocyjnych wydana została broszura informacyjno-edukacyjna prezentująca projekt. Przeprowadzono także informacyjną akcję mailingową pośród partnerów Fundacji Pogranicze w Polsce i Europie m.in. szkół, uniwersytetów, instytucji naukowo-kulturalnych. Projekt zakończono prezentacją cyfrowej „Kolekcji dziedzictwa dawnej Rzeczypospolitej” na spotkaniu konsorcjum Podlaskich Bibliotek Cyfrowych w Bibliotece Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycy w Białymstoku. Bardzo ważnym elementem promocji projektu jest przyłączenie się przez Fundację Pogranicze do cyfrowej biblioteki „Europeana” oraz sieci Podlaskich Bibliotek Cyfrowych. Dzięki temu partnerstwu zdigitalizowana kolekcja została udostępniona w całej Europie i stała się bardzo ważnym programem cyfryzacji zasobów w regionie.

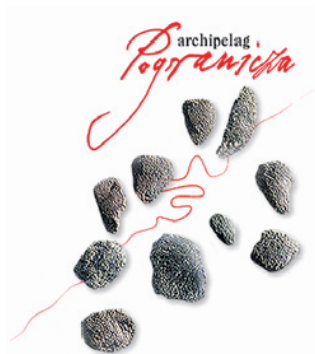




PIEŚNI POGRANICZA. FILMOWA KOLEKCJA BAJEK

W 2010 roku Fundacja Pogranicze realizowała projekt Filmowa Kolekcja Bajek „Opowieści pogranicza”, który przybrał formę nowoczesnego multi-medialnego warsztatu dla dzieci. Polegał on na zebraniu opowieści pogranicza, legend, bajek z których młodzież pod opieką wybitnych artystów, stworzyła 8 filmów animowanych. W ten sposób w Sejnach powstało małe laboratorium animowania bajek, w którym najważniejszymi twórcami są dzieci z różnych środowisk narodowościowych, kulturowych i religijnych. Oczywiście ma ono swoich mistrzów i nauczycieli – Bożena Szroeder zaprasza do współpracy wybitnych artystów z Polski, Rosji i innych krajów. Dzieci uczą się warsztatu, różnych form i technik animacji, od rysunkowej poczynając, przez lalkową





i wycinankową, fotograficzną i animację solą, aż po cyfrową i komputerową. Jednocześnie są współtwórcami bajek i ta ich rola ciągle rośnie. W pierwszej kolekcji, wydanej w 2010 roku, uczestniczyły w pisaniu scenariuszy, tworzyły rysunki i inne materiały do stopklatek, podkładały głos, podsuwały pomysły scenografii i reżyserii. W kolekcji „Pieśni Pogranicza”, wydanej w 2011 roku, same wykonują też pieśni. Przede wszystkim jednak to już z nich wywodzą się twórcy całościowej koncepcji niektórych bajek. Zmieniła się też rozpiętość wieku i coraz młodsze dzieci pracują w tym laboratorium. Młodzi ludzie, którzy w pierwszej edycji projektu zyskali doświadczenie w sztuce tworzenia filmu animowanego w tym roku opiekowali się swoimi młodszymi kolegami (dziećmi z przedszkola, szkoły podstawowej, gimnazjalnej i licealnej) wprowadzając ich w świat filmu, animacji, plastyki, malarstwa.

Inspiracja i materiał, z którego powstają scenariusze kolejnych bajek pochodzi ze spotkań dzieci i młodzieży z najstarszymi mieszkańcami Sejnu, w trakcie których pytały one o opowieści z dawnych czasów, o zapamiętane z dzieciństwa bajki, pieśni, baśnie i legendy. Odbyły się także kwerendy w bibliotekach i prywatnych, rodzinnych archiwach. W efekcie tej pracy spisane zostały bajki litewskie, cygańskie, żydowskie, rosyjskie i polskie.

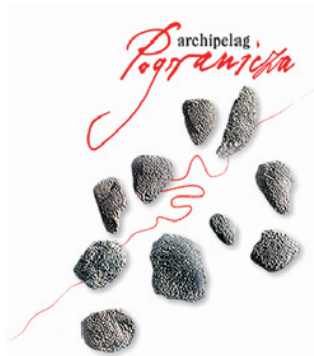
Inicjatorem i koordynatorem projektu była Bożena Szroeder, twórczyni pracowni „Kroniki sejneńskie” oraz projektów edukacji regionalnej i międzykulturowej. W tegorocznej edycji warsztat filmowy prowadzony był przez Joannę Polak – specjalistkę w zakresie realizacji obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografii, laureatkę wielu nagród w konkursach filmowych oraz doświadczoną moskiewską reżyserkę Lizę Skvorcovą – mistrzynią grafiki komputerowej i animacji, współtwórczynią nagrodzonego licznymi nagrodami w konkursach międzynarodowych cyklu 70 bajek pt: „Kolybielnyje mira” (Kołysanki świata). Warsztaty plastyczne poprowadzili: Wiesław Szumiński – absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Poznaniu, artysta malarz, ilustrator, rzeźbiarz, współpracujący z Fundacją od 20 lat oraz uczestniczki wieloletnich projektów Fundacji Pogranicza, dziś studentki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie i Gdańsku – Aleksandra Kotarska oraz Dominika Turowicz.

Do pracy nad stroną muzyczną filmów zaproszone zostały wybitne zespoły muzyczne z Sejneńszczyzny, mające doświadczenia w pracy warsztatowej z młodymi ludźmi: Zespół Śpiewaczy Rosjan Staroobrzędowców „Riabina”, Romski Rodzinny Zespół z Augustowa z solistą Adamem Kozłowskim, Litewski Zespół Muzyczny Witolda Boćwińskiego – „Alna”, oraz Kapela Klezmerska Teatru Sejneńskiego. Opracowanie dźwiękowe filmów powierzyliśmy Marcinowi Lenarczykowi – doświadczonemu realizatorowi dźwiękowemu z Warszawy.

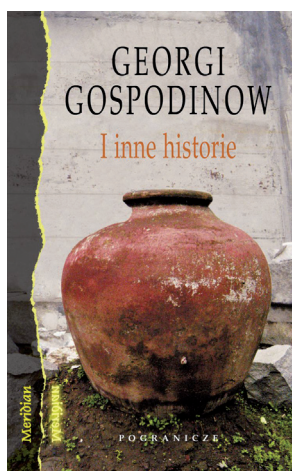


W ramach tegorocznej edycji programu powstało osiem filmów animowanych, opowiadających dzieje wielokulturowej Sejneńszczyzny językiem pieśni i obrazu – „O sierocie”, „O poduszcze”, „O wędrowaniu”, „O dziewczęce”, „O chlebie”, „O Rebe”, „O lipieńce”, „O tym, co najważniejsze”. Projekt zakończony został wydaniem na nośniku DVD zrealizowanych 8 filmów. Towarzyszy temu folder – książeczka oraz redagowana przez młodzież strona internetowa: <http://kronikisejnenskie.wordpress.com>.



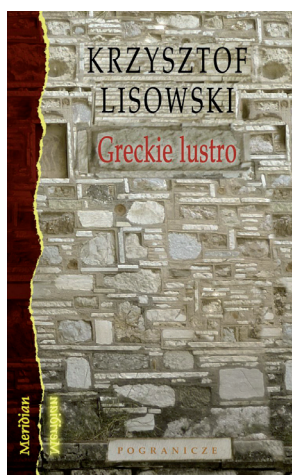


PROGRAM WYDAWNICZY



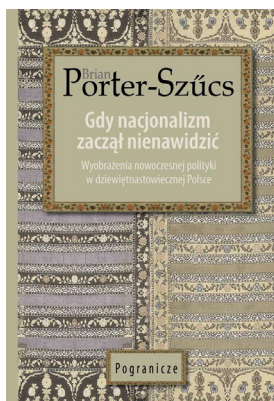
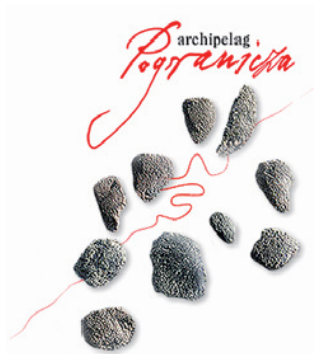
Georgi Gospodinow *I inne historie* (z języka bułgarskiego tłumaczyła Magdalena Pytlak) Podobnie jak w głośnej *Powieści naturalnej*, tak i w niniejszym tomie opowiadań głównym bohaterem są historie – prawdziwe, zmyślane, ukradzione, przerobione... Georgi Gospodinow skrupulatnie miesza style literackie, sfery życiowe i rejestry językowe tworząc światy głęboko zanurzone w bułgarskiej codzienności, a jednocześnie odsyłające do najważniejszych tekstów kultury. Melancholijny smutek spotyka się tu z rześkim humorem, zachodnia metafikcja

z wschodnioeuropejską metafizyką („World Literature Today”), ostre pióro z delikatnym spojrzeniem („Le Nouvel Observateur”), co – w połączeniu z wyrafinowaną formą i intelektualną brawurą – czyni każde z tych opowiadań małym arcydziełem.



Krzysztof Lisowski *Greckie lustro* To jest książka głęboko „miłosna”, dowód miłości późnej, ale wiernej i bezwarunkowej. Pisałem ją kilka lat, podróżując po Peloponezie, greckich i chorwackich wyspach, Azji Mniejszej, odwiedzając historyczne miejsca, sławne miasta, znakomite muzea archeologiczne i wioseczki trudne do odszukania na mapie, czytając dzieła klasyczne i te współczesne, w których objawia się fascynacja Grecją i mitem Śródziemnomorza. Towarzyszyła mi myśl Borgesa, że „wszyscy jesteśmy Grekami na wygnaniu”, i że kilku jeszcze

czytelników może uda się zachęcić do tej, niekończącej się nigdy podróży.



Brian Porter-Szucs *Gdy nacjonalizm zaczął nienawidzić. Wyobrażenia nowoczesnej polityki w dziewiętnastowiecznej Polsce* (z języka angielskiego tłumaczyła Agnieszka Nowakowska). Ta stosunkowo niewielka książka zawiera ładunek treści, który budzi podziw. W jasnych zdaniach Autor wyklada bardzo skomplikowane problemy. Przedstawiona została ewolucja nacjonalizmu od romantycznego do „nowoczesnego”. W tej ewolucji kluczową rolę pełniła przemiana pojęcia narodu. Stosując anglosaską definicję nacjonalizmu

pokazuje jego wersje: liberalną, konserwatywną, pozytywistyczną i socjalistyczną. Szczególną fazę nacjonalizmu uosabia Narodowa Demokracja, która „stworzyła w Polsce novum: nacjonalizm antysemicki, szowinistyczny i autorytarny”. Zarazem Autor próbuje odpowiedzieć na pytanie dlaczego ta wersja zdobyła największą popularność. Ukazane zostały zmagania inteligencji w celu stworzenia nowoczesnych form świadomości narodowej, transformacja retoryki politycznej; interesująca jest analiza poglądów poszczególnych publicystów. To wszystko w konfrontacji z myślą europejską.

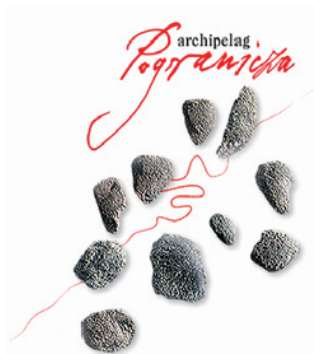


Wasył Machno *Nitka* (z języka ukraińskiego tłumaczył Bohdan Zadura)

Tom wierszy ukraińskiego poety, eseisty i tłumacza, który znany jest polskiemu czytelnikowi między innymi dzięki przekładom Bohdana Zadury. Książka ukazała się w poetyckiej serii Inicjał. Wiersze wydane zostały w oryginale, po ukraińsku, wraz z polskim tłumaczeniem.



Aleksander Fiut *Z Miłozsem* Pragnąc – choćby w drobnej części – wypłacić się z zaciągniętego u Czesława Miłozza długu wdzięczności, szukałem równocześnie, trochę podobnej do jego pisarstwa, „formy bardziej pojemnej”, która odpowiadałaby złożoności opisywanego zjawiska. Dlatego zostały tutaj zebrane wywiady i eseje, szkice porównawcze obok poświęconych jednemu utworowi, studia naukowe i osobiste wspomnienia, teksty okolicznościowe obok recenzji i listów. Chciałem,



by w tej mozaice przynajmniej częściowo przegładnęła się bogata osobowość Miłosza, w jej rozlicznych, zdumiewających nierzadko rolach i wcieleniach. Budziło zatem moje zainteresowanie, jaki jego portret zapisał się w pamięci najstarszych przyjaciół – Stanisława Stommy, Ryszarda Matuszewskiego, Anny i Jerzego Turowiczów oraz emigracyjnego poety Andrzeja Buszy. Jakiego rodzaju intelektualnym przewodnikiem może być w lekturze dzieł swoich wielkich poprzedników – Norwida, Słowackiego, Wyspiańskiego oraz mu współczesnych – Gombrowicza i Różewicza. Co pisali o nim w swojej korespondencji Jarosław Iwaszkiewicz i Jerzy Giedroyc, ale także, jak go oceniali nieprzychylni mu krytycy prawicowej orientacji. Starłem się zobaczyć w nim tyleż genialnego poetę, co człowieka pełnego wewnętrznych rozterek, przenikliwego diagnostę dwudziestowiecznej cywilizacji, a zarazem znawcę sztuki, osobę publiczną i osobę prywatną.

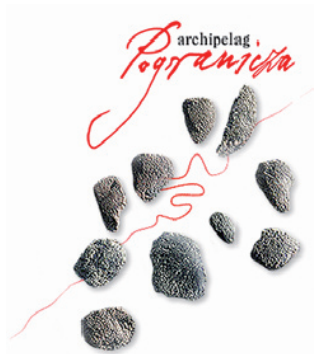


Miłosz. Dialog. Pogranicze.

Dwór w Krasnogrudzie, położony w starym parku, na skarpie opadającej do jeziora, przy granicy Polski i Litwy, jest dziedzicem pamięci jagiellońskiej Rzeczypospolitej. Pierwszy dokument z 1676r. podaje, iż właścicielką Krasnogrudy była Krystyna z Gibrów, córka mieszczanina wileńskiego. Od końca XVII w. do 1939 r. władaly tu rody ziemiańskie Eysymontów i Kunatów. Z tych ostatnich wywodziła się matka Czesława Miłosza, Weronika.

Dla poety to jeden z najbliższych sercu zakątków rodzinnej Europy. Decydowały o tym tradycja Wielkiego Xięstwa Litewskiego, młodzińcze przysięgi, miłosne wtajemniczenia i wiersze, w których jeszcze w starości powracał do tego miejsca „wielu sprzecznych przeżyć”. Ciesząc się z daru powrotu w 1989 r. zapragnął, aby dwór – wbrew wyrokowi historii – odrodził się i służył budowaniu „tkanki łącznej” między narodami i kulturami. Wraz z bratem Andrzejem, symbolicznie przekazał Krasnogrudę „Pograniczu” i objął patronat honorowy nad Międzynarodowym Centrum Dialogu.

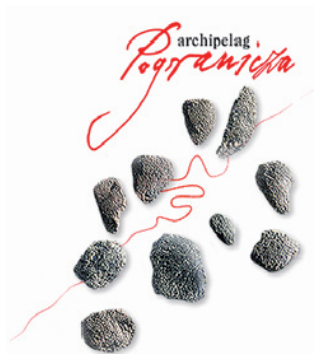
Publikacja „Miłosz. Dialog. Pogranicze” jest zbiorem materiałów: dokumentów, zdjęć, zapisów rozmów i tekstów opowiadających o związkach Czesława Miłosza z Krasnogrudą i regionem Suwalszczyzny a także wieloletniej przyjaźni i współpracy Poety z Fundacją i Ośrodkiem Pogranicze. Książka prezentuje również dotychczasową działalność Fundacji Pogranicze w Krasnogrudzie oraz koncepcje Międzynarodowego Centrum Dialogu.



MIĘDZYNARODOWY SYMPOZJON NOWA AGORA „EUROPE – NATIVE REALM”

Symposium „Nowa Agora” organizowany jest przez Fundację Pogranicze od 2005 roku jako Wędrowna Akademia każdego roku mająca miejsce w innym mieście i kraju (m.in. Sarajewo, Wrocław, Berlin). W tym roku, w dniach 18-20 listopada, miejscem spotkania była Bruksela. Tej edycji „Nowej Agory”, zatytułowanej „Rodzinna Europa”, nie tylko patronował Czesław Miłosz, ale jego myśl i twórczość znalazły się w centrum refleksji o wyzwaniach stojących przed współczesną Europą i wielokulturowym społeczeństwem. Jest to o tyle cenne, że nie był to przecież spotkanie w gronie specjalistów literaturoznawców i miłoszologów. Część uczestników pogłębiała już tylko posiadaną wiedzę o nim, część odkrywała go na nowo bądź po raz pierwszy. Nie ulega jednak wątpliwości, że dla większości uczestniczących w symposiumie filozofów, artystów, pisarzy i naukowców, tworzących w dwudziestu różnych językach i kulturach, Miłosz stał się jednym z najważniejszych, najbardziej aktualnych współczesnych myślicieli.

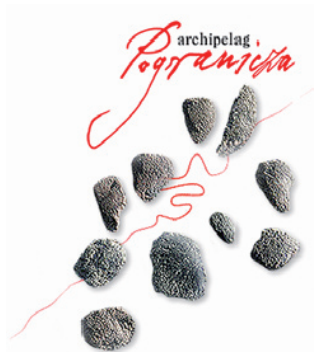
Debata prowadzona była w gronie liderów poważnych instytucji naukowych i kulturalnych w Europie, Ameryce i Afryce Północnej (Director of Strasburg Center at Syracuse University, Director of International Writing Program in Iowa University, Director of Transregional Center for Democracy Studies at New School University in New York, Director of Art Center Tolhuistuin in Amsterdam, Director of International House of Literature Passa Porta in Brussels, former Secretary General of International PEN Club – now President of Friends PEN Club International, Director of Spiral Theatre Company, Director of International Institute of Languages and Cultures in Fez, vice-Director of European Center of Solidarity in Gdańsk). Ta znakomita konstelacja praktyków dialogu międzykulturowego, artystów, pisarzy, dziennikarzy



i naukowców, sprawiała, że wystąpienia i prezentacje multimedialne były jedynie zagajeniem do pasjonujących dyskusji. Fakt, że w sympozjone uczestniczyło grono ok. 50 osób (razem z kilkoma reprezentantami regionów Polski Wschodniej), sprawił że każdy mógł być aktywnym uczestnikiem debaty. Perspektywy i doświadczenia były bardzo różnorodne, aż z 20 krajów (Polska, Francja, Niemcy, Wielka Brytania, USA, Litwa, Białoruś, Ukraina, Albania, Węgry, Bośnia i Hercegowina, Słowenia, Szwecja, Maroko, Belgia, Gruzja, Azerbejdżan, Armenia, Kanada, Hiszpania). Wytworzona w ten sposób platforma wymiany, przemieniała się konsekwentnie w platformę zawiązywania współpracy.

Stolica UE nie jest łatwym miastem do zwrócenia na siebie uwagi mieszkańców debatą intelektualną czy projektem artystycznym. Udało się jednak uniknąć zamknięcia sympozjonu w sali konferencyjnej czy innym niedostępnym dla świata zewnętrznego miejscu. Duża część debat oraz prezentacji artystycznych miała miejsce w centralnie położonych i prężnych ośrodkach kulturowych – Międzynarodowym Domu Literatury Passa Porta, który jest jednocześnie kawiarnią literacką i księgarnią, oraz w Centrum Kultury De Markten, znanym z ambitnych koncertów i projektów teatralnych, a także świetnej kawiarni. To sprawiło, że miał swą brukselską publiczność koncert Orkiestry Klezmerskiej w De Markten, a podczas Café Europa i promocji książki „Handbook of Dialogue” w Passa Porta brakło miejsc siedzących. Trzecią przestrzenią dla sympozjonu był Dom Polski Wschodniej. Wybór tego miejsca nie był przypadkowy i okazał się niezwykle trafny. Jego gospodarzami są województwa lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie.

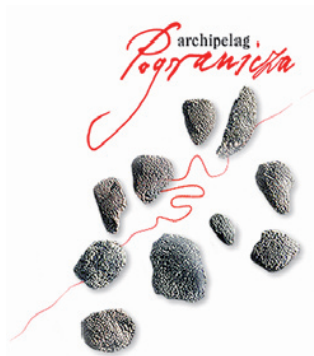




Wszystkie one, a zwłaszcza podlaskie, wsparły wydanie „Handbook of Dialogue” oraz organizację sympozjonu.

Wydarzeniem sympozjonu była publikacja „Handbook of Dialogue. Trust and Identity”. Ta książka to bogate, ponad 500-stronicowe pokłosie wykładów i dyskusji dotychczasowych sympozjonów, z udziałem m.in. Zygmunta Baumana, Evy Hoffman, Tadeusza Sławka, Cezarego Wodzińskiego, Leonidasa Donskisa, Neala Aschrsona, Fatimy Sadiqi. Wydana po angielsku, starannie zredagowana, ze słownikiem terminów i hasłami przewodnimi, stanowi znakomite narzędzie pracy i refleksji dla liderów działań międzykulturowych. Książka spotkała się ze znakomitym odzewem i recenzjami, miała bardzo udane spotkanie promocyjne w Passa Porta, prowadzone przez Petera Vermeerscha, pisarza i profesora nauk politycznych z Leuven. Planowane są jej wydania w językach polskim i rosyjskim.





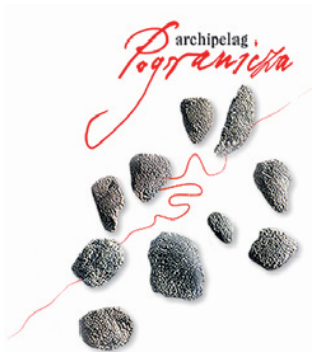
MERIDIAN CAFE – FORUM MŁODYCH ŚRODKOWOEUROPEJCZYKÓW (DRUGA EDYCJA)

Program „Meridian Cafe” jest w toku realizacji. W związku z tym, że jest to program dwuletni działania projektowe rozkładają się na lata 2011 i 2012. Celem projektu jest tworzenie wśród młodych ludzi w wieku studenckim platformy debaty wokół idei wielokulturowego dziedzictwa Europy oraz poszerzenie kręgu odbiorców literatury, którzy spotykają się z książką i jej autorem przestrzeni kawiarni artystycznej.

Wykorzystując wypracowane środowisko studenckie z pierwszej edycji projektu (studenci filologii słowiańskich, kulturoznawstwa, polonistyki) utworzone zostały cztery grupy inicjatywne we Wrocławiu, Krakowie, Poznaniu

i Toruniu. W dniach 24-27 października 2011 roku odbyły się spotkania autorskie z niemiecką autorką Ullą Lachauer w trzech różnych miastach w Polsce: w Krakowie, Wrocławiu i Poznaniu. Głównym partnerem w organizowaniu spotkań i pobytu autorki w Polsce była Ambasada Niemiec w Warszawie oraz miejsca, w których odbywały się spotkania autorskie: Księgarnia „Pod Globusem” w Krakowie, Księgarnia „Falanster” we Wrocławiu, Uniwersytet Wrocławski, Centrum im. Willy Branta w Wrocławiu, Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej we Wrocławiu oraz Księgarnia „Bookarest” w Poznaniu.

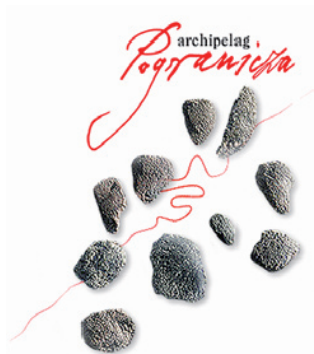




W dniach 18-20 października odbyły się spotkania autorskie z Miljenkiem Jergoviciem, autorem *Freelandera*, w Krakowie, Wrocławiu i Warszawie. Głównym partnerem w organizowaniu spotkań i pobytu autora w Polsce było wydawnictwo Czarne oraz miejsca, w których odbywały się spotkania autorskie: Księgarnia Falanster we Wrocławiu, Cafe Szafa w Krakowie oraz Klub Powiększenie w Warszawie.

W spotkaniach licznie uczestniczyli studenci oraz osoby zainteresowane literaturą Europy Środkowej. W ramach portalu internetowego Fundacji Pogranicze działa strona internetowa poświęcona programowi, której rozwinięcia spodziewamy się po zaplanowanych na pierwszą połowę roku 2012 warsztatach literackich „Meridian Cafe” dla młodych tłumaczy, redaktorów i dziennikarzy.

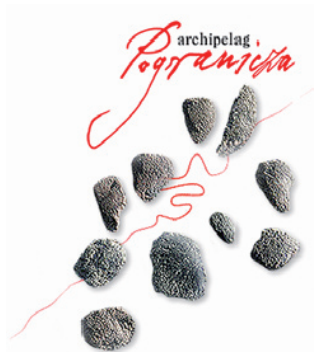




SZUKANIE OJCZYZNY. ŚWIADECTWO I PROROCTWO CZESŁAWA MIŁOSZA. WYSTAWA W DWORZE W KRASNOGRUDZIE

Multimedialna wystawa pt. „Szukanie Ojczyzny. Świadek i prorok Czesława Miłosza” prezentuje nowatorskie spojrzenie na całokształt dzieła i życia Czesława Miłosza. Ma ona charakter stałej ekspozycji w odrestaurowanym dworze rodzinnym poety w Krasnogrudzie. Otwarcia wystawy, w setną rocznicę urodzin poety, dokonał Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski wraz z synem poety Antonim Miłoszem w obecności przedstawicieli rządu litewskiego. Wydarzenie to było częścią uroczystości otwarcia Międzynarodowego Centrum Dialogu w Krasnogrudzie i wigilii objęcia przez Polskę Prezydencji w Unii Europejskiej.

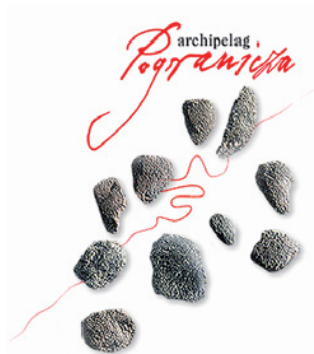




Wystawa została przygotowana w trzech językach: polskim, litewskim i angielskim. Opowiada ona o tym, co dla Noblisty stało się jednocześnie losem, obsesją, snem, życiową utopią i zadaniem wyznaczonym samemu sobie w formie codziennej dyscypliny pracy – o szukaniu ojczyzny. Wygnany z rodzinnego kraju, dzieciństwa, natury, wyobraźni religijnej odnajduje swoje miejsce na linii powrotu. Wystawa przedstawia jego życie i wędrówkę za pomocą poezji, ale stanowi również zaproszenie do dialogu na temat wykorzenienia i poszukiwania elementów kształtujących tożsamość współczesnego Europejczyka. Koncepcję i scenariusz wystawy opracowali Małgorzata Sporek-Czyżewska i Krzysztof Czyżewski. Autorem projektu plastycznego jest wybitna polska artystka, performerka młodego pokolenia Aleksandra Wasilkowska, a opracowania graficznego dokonał Grzegorz Laszuk.

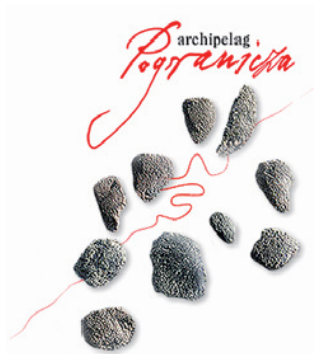
Ekspozycja zajmuje niemalże całą powierzchnię dworu: pokoje parteru, oba ganki oraz Bibliotekę w Przybudarku. Wystawa przyjęła formę minimalistyczną. Na białych ścianach znajdują się wiersze Miłosza po polsku i w tłumaczeniach na litewski i angielski oraz niewielkich rozmiarów fotografie umieszczone w lightboxach. Ekspozycja ma charakter angażujący odbiorcę, który podczas zwiedzania wystawy sam kompletuje, zrywając z bloczków umieszczonych na ścianach kartki z wierszami, tomik poezji Miłosza. Wiersze i reprodukcje fotografii zbiera do kartonowego pudełka. Powstaje w ten sposób swoista publikacja – katalog wystawy.

Wystawa stanowi integralną część pracy edukacyjnej Międzynarodowego Centrum Dialogu adresowanej do szkół, uczelni wyższych i innych środowisk zainteresowanych dziełem Miłosza z Polski i zagranicy. Przez cały



rok odwiedzają ją grupy zorganizowane i turyści indywidualni. Stanowi ona przestrzeń i jednocześnie narzędzie do prowadzenia zajęć edukacyjnych z grupami młodzieży w różnym wieku. Zajęcia dotyczą osoby i dzieła Czesława Miłosza jak również tematyki wielokulturowego dziedzictwa pogranicza polsko-litewskiego. W okresie letnim, kiedy Suwalszczyznę odwiedza duża ilość turystów, wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem. Codziennie wystawę odwiedzało około 300 osób, które oprowadzane były przez bezpłatnego przewodnika.

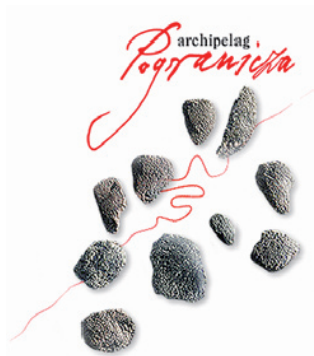




LATO W POGRANICZU

Z myślą o wszystkich odwiedzających Sejneńszczyznę w okresie lata Fundacja Pogranicze przygotowało specjalną ofertę programową „Lato w Pograniczu”, która trwała od 3 lipca do 1 września. W Dworze w Krasnogrudzie codziennie można było zwiedzić wystawę, pt. „Szukanie Ojczyzny. Świadek i prorocstwo Czesława Miłosza” pod opieką bezpłatnego przewodnika. Codziennie też odbywały się pokazy filmu „Dolina Issy” będącego filmowym zapisem plenerowego spektaklu teatralnego stworzonego przez młodzież z Teatru Sejneńskiego. Ważnym elementem programu Lata w Pograniczu były też koncerty odbywające się wieczorami w przestrzeniach piwnic dworskich oraz na pomoście na Jeziorze Hołny, które cieszyły się bardzo dużą popularnością wśród turystów i mieszkańców regionu.





PAMIĘTANIE MIŁOSZA

Tradycją stały się już spotkania 14 sierpnia, w kolejną rocznicę śmierci Czesława Miłosza, w Krasnogrudzie. W siódmą rocznicę śmierci poety jak co roku przybyli przyjaciele Czesława Miłosza, wydawcy, tłumacze, krytycy, a także miłośnicy jego poezji. Wspomnienia, opowieści, poezja i pieśni brzmiały w różnych językach. Spotkanie w Krasnogrudzie poprzedziła msza św. w języku litewskim i polskim w kościółku w Żegarach.

Wspomnieniami i refleksjami wokół osoby Czesława Miłosza podzielili się: Vytautas Martinkus, Eugenijus Ališanka, Petras Bražė-nas, Vilius Gužauskas, Viktorija Daujotytė, Laima Žukauskaitė. Wiersze Miłosza recytowała Irena Jun. Odbyła się także promocja książki „Czeladnik czasu” pod redakcją

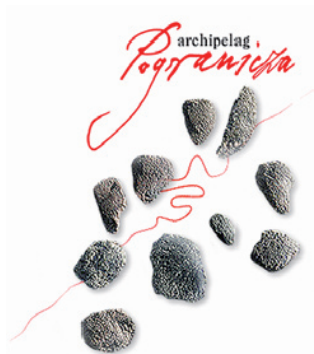




Birutė Jonuškaitė oraz została otwarta wystawa obrazów Andrzeja Strumiłło, inspirowanych i poświęconych ostatniemu cyklowi wierszy Poety.

Wieczór zakończył się koncertem zatytułowanym „Improwizacja muzyczna: Epitafium dla Czesława Miłosza”. Wykonawcami byli: Arkadi Gotesman – perkusja oraz Jan Maksimovic – saksofon.





ZAKOŃCZENIE PROGRAMU „MIŁOSZ odNOWA” W KRASNOGRUDZIE

W dniach 6-8 października w Krasnogrudzie odbyły się warsztaty dla uczniów i nauczycieli z całej Polski. Stanowiły one zwieńczenie programu *Miłosz odNowa* realizowanego przez Centrum Edukacji Obywatelskiej i Wydawnictwo Szkolne PWN.

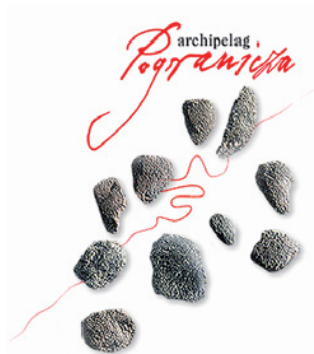
Do Krasnogrudy przyjechali uczniowie i nauczyciele, którzy zostali laureatami ogólnopolskiego konkursu na zorganizowanie Święta Miłósza w swojej miejscowości – lokalne wydarzenie literackie wokół twórczości pisarza. W ramach warsztatów w Międzynarodowym Centrum Dialogu prezentowali oni swoje projekty oraz uczestniczyli w spotkaniach i zajęciach prowadzonych





przez zespół Pogranicza. Były to zarówno warsztaty artystyczne jak i zajęcia teoretyczne i wykłady. W programie znalazły się: warsztat teatralny prowadzony przez Bożenę Szroeder prezentujący metody pracy wypracowane w Pracowni Kronik Sejneńskich, warsztat muzyczny prowadzony przez Michała Moniuszkę łączący w sobie opowieść o wielokulturowych tradycjach regionu z elementami praktycznymi, tj. tradycyjną muzyką żydowską, śpiewem i tańcem oraz warsztat plastyczny, którego tematem była księga prowadzony przez Mariolę Mitros. Małgorzata Czyżewska poprowadziła warsztat w oparciu o wystawę „Szukanie ojczyzny. Świadectwo i prośbienia Czesława Miłosza” i poruszane w niej tematy bliskie osobie Czesława Miłosza, związane z jego osobistym doświadczeniem, a jednocześnie tematy, którym dedykowana jest codzienna praca Międzynarodowego Centrum Dialogu w Krasnogrudzie – rodzinności Europy, potrzebie zakorzenienia, pamięci, tożsamości pogranicza, obywatelkości i tolerancji. Weronika Czyżewska przygotowała zajęcia o historii dworu w Krasnogrudzie i związkach Czesława Miłosza z tym miejscem. Warsztat archeologiczny dotyczący najstarszych tradycji regionu polsko-litewskiego pogranicza prowadziła Katarzyna Radziwiłko. Uczestnicy spotkali się również z: Andrzejem Strumiłło, Piotrem Dapkiewiczem i Krzysztofem Czyżewskim. W programie był też spektakl Kronik Sejneńskich oraz projekcja filmu „Dolina Issy”. Program warsztatów stanowi stałą ofertę edukacyjno – artystyczną Międzynarodowego Centrum Dialogu przeznaczoną dla szkół z całej Polski.



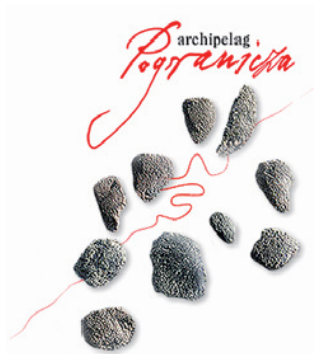


SYMPOZJON „WARTO ZAPYTAĆ O KULTURĘ”

Symposium z cyklu „Warto zapytać o kulturę” – to autorski projekt Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego realizowany od pięciu lat we współpracy z Ośrodkiem „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” w Sejnach oraz, w zależności od miejsca, z innymi organizacjami i instytucjami kultury.

Tematem sympozjonu, który odbył się w dniach 24 i 25 listopada w Krasnogrudzie było odrodzenie miejsca we współczesnej kulturze. „Kultura płynnej nowoczesności ma kłopot z Miejscem. Utraciła przestrzeń domu, natury i duchowej działalności twórczej, która sprawuje pieczę nad zakorzenieniem i nad sacrum. Chodzi o przestrzeń, która zna i szanuje prawa geomancji, posiada swoją architekturę duchową, pamięć, tajemnicę i opowieść zapisaną

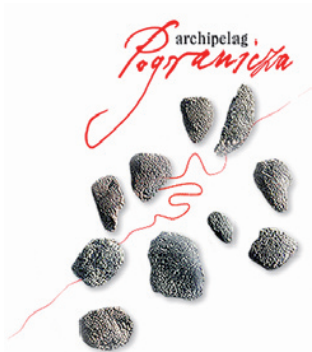




w znakach i symbolach. Jednak człowiek współczesny coraz bardziej tęskni za Miejscem. Kryzys kultury, którego w coraz silniejszym stopniu doświadczymy, przełamać może odrodzenie Miejsca. Ale co to znaczy dzisiaj odrodzić Miejsce? Coraz częściej spotykamy się z przykładami zagospodarowania, odbudowania, przypomnienia, zrekonstruowania czy zrewitalizowania miejsc porzuconych, zrujnowanych, przemysłowych, skazanych na zapomnienie, zatrutych ekologicznie. Krasnogruda, w której odbędzie się nasze Forum, jest właśnie jednym z takich miejsc. Ale przecież w tym odrodzeniu nie chodzi o to, czy też nie tylko o to, aby odbudować mury. Tak, jak nie jest pełną odpowiedzią na tęsknotę człowieka za domem, otrzymanie przydziału na mieszkanie w bloku, kupno domku szeregowego lub działki nad jeziorem. Potrzeba czegoś więcej – kultury, która organicznie odrodzi Miejsce.” – pisał w zaproszeniu na spotkanie Krzysztof Czyżewski.

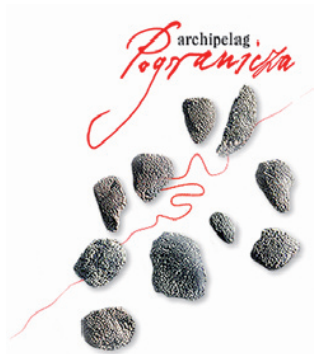
Opowieści – zagajenia do dyskusji wygłoszone zostały przez gości specjalnych – Krzysztofa Rutkowskiego (profesora Uniwersytetu Warszawskiego, pisarza, dziennikarza i tłumacza) i Aleksandrę Wasilkowską (współautorkę wystawy „Szukanie ojczyzny: Świadczenia i prorocstwa Czesława Miłosza”) oraz przez gospodarza: Krzysztofa Czyżewskiego.

Symposium „Warto zapytać o kulturę” zakończył się uroczystością wręczenia Nagrody Marszałka Województwa Podlaskiego za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury. Nagroda przyznawana jest od 1999 roku. W ten sposób doceniana jest działalność kulturalna, która w sposób istotny wzbogaca region i służy jego rozwojowi. Kandydatów do nagrody marszałka wybiera kapituła na podstawie zgłoszeń,



które wpływają z całego województwa. W skład kapituły wchodzi nagrodzeni z poprzednich lat. W tym roku kapituła wraz z marszałkiem Jarosławem Dworzańskim postanowiła uhonorować Małgorzatę i Krzysztofa Czyżewskich, twórców Fundacji i Ośrodka „Pogranicze-sztuk, kultur, narodów”. Ich kandydaturę wysunęli: redaktor naczelny „Gazety Wyborczej” w Białymstoku Grzegorz Dąbrowski, redaktor Radia Białystok Dorota Sokołowska i starosta sejneński Ryszard Grzybowski. Nagroda została przyznana „za upór i konsekwencję w budowaniu mostów ponad podziałami”, które doprowadziły do stworzenia Międzynarodowym Centrum Dialogu w Krasnogrudzie.





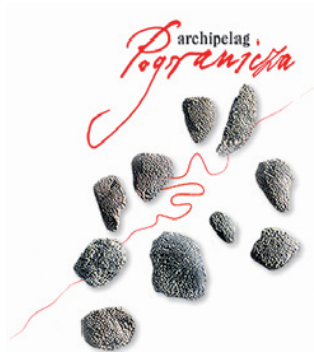
FUNDACJA POGRANICZE W MEDIACH

Otwarcie Międzynarodowego Centrum Dialogu w Krasnogrudzie

Pod spodem i pomiędzy, oto naczelną zasadą, niespisaną ani nieczęsto powtarzaną, ale kierującą od lat dwudziestu pracami Ośrodka Pogranicza: Agory – filozofów, poetów i artystów, sympozjon, koncerty, filmy i wystawy? Tak, to wszystko odbyło się w ciągu owych trzech dni. Ale jeszcze stawało się TO: wyjątkowość wydarzenia zaprojektowanego przez Ośrodek Pogranicza polegała na doświadczeniu wspólnoty duchowej ponad granicami, generacjami, poglądami, przyzwyczajeniami. TO wygładza zadry, wycisza konflikty i sprawia, że nie sposób się puszyć i mędrkować. TO jest „kanką łączną”, o której marzył Miłosz. „Tkanka łączna” nie rośnie sama z siebie, ale wymaga troski i ciągłości pracy. Przedsięwzięcia urzeczywistniane przez Ośrodek Pogranicza nastawione są na długie trwanie, przywracają pamięć narodów ich wyznań, ich mitów, ich klechd domowych i dlatego przynoszą rezultaty imponujące. Te przedsięwzięcia nie są zbieractwem folklorystycznym lub grodzeniem skansenu, lecz rozdmuchiowaniem przygasłego ognia, wywoływaniem duchów, rodzajem szlachetnej magii, archeologią pamięci, współczesnym świętem dziadów.

K. Rutkowski o „Europejskiej Agorze” w Zeszytach Literackich: Zeszyty Literackie 115

Trudno pewnie byłoby o lepszego gospodarza Krasnogrudy niż ludzie Pogranicza, którzy – świadomi, że dwór nie może być tym czym był, ani być nie może martwym obrazem przeszłości – pomalowali ganek na czerwono (...) Jaka historia musiała się temu miejscu przydarzyć, żeby takie szaleństwa w staroświeckim, polsko-szlacheckim otoczeniu były możliwe? Osiemdziesiąt lat temu przyjeżdżał tu na wakacje pewien chłopiec. Potem ten chłopiec żył ponad siedemdziesiąt lat, na różnych kontynentach, wiele pisał, także o tym miejscu. I choć nigdy tu nie mieszkał, a „ten jeziorno-kamienisty powiat



z pochmurnym niebem nigdy nie wydawał mu się domowy”, to tu właśnie wydarzyć się miały jego setne urodziny, w siedem lat po jego śmierci, w wigilię dnia, kiedy kraj – który w ciągu jego długiego życia bywał na zmianę pod zaborem, w stanie wojny, wolny, okupowany, zniewolony – stać się miał oficjalnie na pół roku szczególnie ważny w polityce kontynentu.

Zofia Król, wicedyrektor naczelna „Dwutygodnika”: www.dwutygodnik.com

Jesteśmy w niezwykłym miejscu i przy niezwykłej okazji: w przededniu polskiej prezydencji w Unii Europejskiej i w setną rocznicę urodzin Czesława Miłosa, otwieramy Międzynarodowe Centrum Dialogu – mówił podczas uroczystości prezydent RP Bronisław Komorowski. – To oznacza, że nie tylko centrum znalazło dom na Pogranczu ale i Czesław Miłosz po latach tułaczki znalazł dom. Ośrodek Pograncze od wielu lat stara się konsekwentnie na styku kultur i religii szukać tego co narody łączy, a nie dzieli. Krasnogruda to dobre miejsce, tu nadal jest żywa pamięć. (...) Chciałbym podziękować „Pogranczu” za ambitny plan zamiany tego, co może być kłopotem w oręż do tworzenia lepszych relacji. To od nas zależy, czy postać Czesława Miłosa, tradycje, idee będą tylko i wyłącznie anachronizmem i wspomnieniem historycznym, czy też stworzymy z tego wzorzec i przykład dla jednoczącej się Europy. Dla nas to wielkie wyzwanie, zaczynamy od Pograncza.

30.06.2011, Źródło: Gazeta Wyborcza Białystok

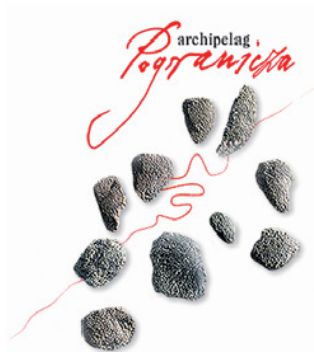
Nowa Agora w Brukseli

We francuskim dzienniku „Libération”, 16 stycznia 2012 ukazał się artykuł Alexandry Laignel-Lavastine, zatytułowany „Europa u szczytu i Europa na krawędzi”, w którym pisze o Europejskiej Agorze oraz pracy Pograncza.

Libération, 16.01.2012 (515.6 kB)

W Brukseli w połowie listopada miał miejsce sympozjon Nowa Agora współorganizowany przez DPW i Ośrodek Pograncze w Sejnach – jeden z najlepszych w kraju ekspertów od budowania mostów między narodami. Jednym z najważniejszych punktów programu była prezentacja podręcznika dialogu – „A Handbook of Dialogue”, właśnie świeżutko wydanego przed Fundację Pograncze i Dom Polski Wschodniej. To zwieńczenie wieloletniej pracy pograniczników i jednocześnie wkład kultury polskiej w budowanie wspólnotowości europejskiej i porozumienia między narodami.

Pograncze w Brukseli. Z podręcznikiem – gazeta.pl, 18 listopada 2011



Nagroda Marszałka Województwa Podlaskiego

Do Nagrody Marszałka Województwa Podlaskiego za sezon artystyczny 2010/2011 wpłynęło w sumie 20 zgłoszeń. Twórcy Międzynarodowego Centrum Dialogu w Krasnogrudzie okazali się w tym roku bezkonkurencyjni. Ich inicjatywa spotkała się z ogromnym uznaniem. „Stworzenie w tym miejscu Międzynarodowego Centrum Dialogu jest ewenementem na skalę Polski i jedną z niewielu tak wielkich i twórczych inwestycji w dziedzinie kultury” – pisano w uzasadnieniach do wniosków, jakie wpłynęły do Urzędu Marszałkowskiego.

http://www.suwalki.info/informacje-11242-Nagrodzony_wysilek_na_rzecz_dialogu.html

Filmowa Kolekcja Bajek

Jury 17. Ogólnopolskiego Festiwalu Autorskich Filmów Animowanych OFAFA 2012 w składzie: Witold Giersz (przewodniczący Jury), Adam Garbicz (sekretarz), Alicja Jodko, Zbigniew Kotecki, Bartek Kulas po obejrzeniu w dniach 22–23 marca 2012 roku 65 filmów zakwalifikowanych do konkursu na posiedzeniu w dniu 23 marca 2012 roku postanowiło wyróżnić w kategorii filmu nieprofesjonalnego filmy autorstwa Dzieci z Ośrodka Pogranicza: O WĘDROWANIU, O SIEROCIE oraz O PODUSZECZCE.

www.ofafa.pl